

POSTANOWIENIE

Dnia 5 maja 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z odwołania W. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.
z udziałem zainteresowanych: J. S. i F. Spółki z o.o. w G.
o przeniesienie odpowiedzialności za zobowiązania spółki,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 maja 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 14 sierpnia 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od odwołującego się W. S. na rzecz ZUS Oddziału w G. kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2014 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację odwołującego się od wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 czerwca 2013 r., którym, między innymi, oddalono odwołanie W. S. od decyzji ZUS Oddziału w G. z dnia 15 lipca 2005 r. ustalającej, że odpowiada on jako osoba trzecia za zaległości składkowe płatnika F. Spółki z o.o. za okres od czerwca do grudnia 2003 r.

Odwołujący się wywiódł skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na zarzutach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 116 § 1 i 2 Ordynacji

podatkowej w związku z art. 31 i art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 29 § 2 i art. 59 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a także na podstawie naruszenia przepisów postępowania, tj. art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c. w związku z art. 378 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c., wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania.

Skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do odpowiedzi na pytanie, czy członek zarządu spółki z o.o. ponosi odpowiedzialność za zobowiązania z tytułu zaległości składkowych, o jakich mowa w art. 116 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 i art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w sytuacji, gdy nie przeprowadzono egzekucji z majątku spółki w całości lub w części, a jedynie oddalono wniosek o ogłoszenie upadłości z uwagi na brak majątku spółki pozwalającego zaspokoić koszty tego postępowania. Zdaniem skarżącego, w sprawie występuje też potrzeba dokonania wykładni art. 116 § 1, 2 Ordynacji podatkowej w związku z art. 31 i art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w odniesieniu do spełnienia wymogu potwierdzenia bezskuteczności egzekucji wobec spółki z o.o. w sytuacji, gdy stwierdzenie to następuje na podstawie okoliczności niewynikających z czynności przeprowadzonych w postępowaniu egzekucyjnym, w szczególności, gdy jedynym środkiem dowodowym mającym stanowić tę podstawę jest postanowienie oddalające wniosek o ogłoszenie upadłości, o jakim mowa w art. 13 ust. 1 i 2 Prawa upadłościowego i naprawczego.

Organ rentowy w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującego się kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie i zawierać argumenty na poparcie tego twierdzenia.

W rozpoznawanej sprawie wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., gdyż skarżący wskazał na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz na potrzebę dokonania wykładni przepisów prawa. Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne wymaga sformułowania takiego zagadnienia oraz przedstawienia argumentów prawnych, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Natomiast powołanie się na przesłankę wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10). Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w sprawie występuje zagadnienie prawne lub zachodzi potrzeba dokonania wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02). Tego rodzaju sytuacja występuje zaś w sprawie niniejszej.

Problem prawny przedstawiony przez skarżącego był już bowiem rozstrzygany przez Sąd Najwyższy, który przede wszystkim w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów z dnia 13 maja 2009 r., I UZP 4/09 (OSNP 2009 nr 23-24, poz. 319) wskazał, że „bezskuteczność egzekucji w rozumieniu art. 116 § 1

Ordynacji wiąże się z brakiem możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela poprzez wszczęcie i przeprowadzenie przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki. Bezskuteczność egzekucji w takim rozumieniu występuje bez wątpienia wówczas, gdy sam wierzyciel dysponuje postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego ze względu na jego bezskuteczność. Są to również postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego (art. 361 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, Dz.U. Nr 60, poz. 535 ze zm.), względnie o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości (art. 13 ust. 1 i 2 Prawa upadłościowego i naprawczego). Upadłość określana w nauce prawa jako egzekucja uniwersalna, w odróżnieniu od egzekucji singularnej (prowadzonej przez poszczególnych wierzycieli na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego albo ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jednolity tekst: Dz.U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954 ze zm., powoływanej dalej jako „ustawa o postępowaniu egzekucyjnym”), ma na celu równomierne, choćby częściowe zaspokojenie wszystkich wierzycieli poprzez zrealizowanie całego majątku niewypłacalnego dłużnika, w trybie i na zasadach uregulowanych w Prawie upadłościowym. Niemożliwość realizacji tego celu z uwagi na to, że majątek dłużnika nie wystarczy nawet na zaspokojenie kosztów postępowania, jest równoznaczna z bezskutecznością egzekucji uniwersalnej, co odnosi się do wszystkich zobowiązań niewypłacalnego dłużnika i wszystkich jego wierzycieli”.

Zarówno z motywów zaskarżonego wyroku, jak i ze skargi kasacyjnej wynika, że ani Sąd drugiej instancji, ani skarżący nie wzięli pod uwagę, że na uchwałę Sądu Najwyższego składa się nie tylko jej sentencja, ale i uzasadnienie, co doprowadziło do niewłaściwego zrozumienia treści tej uchwały, z której wynika wprost, że oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości spółki z powodu braku środków pozwalających na zaspokojenie kosztów postępowania jest wystarczającym dowodem bezskuteczności egzekucji. Wbrew stanowisku Sądu odwoławczego, późniejsze orzeczenia Sądu Najwyższego tylko potwierdzają ten pogląd, wobec czego stwierdzenie, że „uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2009 r. wydana w sprawie o sygnaturze I UZP 4/09 (...) nie ma prawnie uzasadnionych podstaw, aby mogła mieć znaczenie w

niniejszej sprawie”, albowiem „w kontekście późniejszych orzeczeń Sądu Najwyższego (...) do przesądzenia bezskuteczności egzekucji względem spółki wystarczy oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości z powodu braku majątku na koszty postępowania” świadczy o niezwykle powierzchownym zapoznaniu się z tym orzecznictwem i niepodjęciu nawet próby przeanalizowania motywów uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego pod kątem zaprezentowanej tam wykładni przepisów prawa, która doprowadziła do podjęcia uchwały o treści jak w sentencji. To samo stało się udziałem skarżącego, który jako zagadnienie prawne i uzasadniając potrzebę wykładni przepisów prawa, wskazał problem prawny rozstrzygnięty już w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Skoro zaś Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w przedmiocie problemu prawnego sygnalizowanego przez skarżącego i nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, nie ma możliwości uznania, że kwestia ta aktualnie stanowi istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., bądź że zachodzi w tym zakresie potrzeba wykładni przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c., postanowił jak w sentencji.